THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (No.) 194. CHICAGO, ILL., TOREK, 7. OKTOBRA — TUESDAY, OCTOBER 7, 1930. LETNIK XXXIX.

Največji zrakoplov razbit - Angleški tisk o umoru v Trstu

NA POLETU IZ ANGLIJE V INDIJO EKSPLODIRAL ANGLEŠKI ZRAKOPLOV R-101 IN TREŠČIL NA ZEMLJO V FRANCIJI. — 46 OSEB UBITIH.— MED MRTVIMI TUDI ANGLEŠKI ZRAKOPLOVNI MINISTER.

London, Anglija. — Angleškega zrakoplova, R-101, največjega zrakoplova sveta, ki je bil ponos cele Anglije, ni več. Kar je ostalo od njega, je le število jeklenih drogov, ki so pa tudi tako upognjeni in spačeni, da se ne da iz njih spoznati, da so pred par dnevi še tvorili ogrodje največjemu zračnemu orjaku. Z zrakoplovom pa je izgubilo življenje tudi 46 oseb, med njimi angleški zrakoplovni minister Lord Thomson.

Zrakoplov se je preteklo soboto dvignil v zrak na letališču v Cardington, Anglija, ter je bil namenjen, da izvrši svoj prvi daljši polet. Njegov cilj je bilo mesto Karachi v Indiji. Daljava, ki bi jo imel preleteti, je znašala približno 6000 milj. Ni pa mu bilo namenjeno, da bi jo izvršil. V bližini francoskega mesta Beauvais ga je ujela nevihta. Kaki so bili še drugi vzroki, ki so privedli do katastrofe, se ne da dognati. Nekako ob drugi uri v nedeljo zjutraj je v zrakoplovu nastala eksplozija in velikan je treščil na zemljo na neki grič, kjer je popolnoma zgorel. Še celo jekleno ogrodje se je v veliki vročini, ki jo je požar povzročil, deloma raztajalo.

Na zrakoplovu se je vozilo 53 oseb, od teh je bilo 16 potnikov. Le sedem oseb se je rešilo, ki so se nahajali v zadnjih prostorih in so še pravočasno poskakali ven, ostalih 46 je izgubilo življenje v plamenih. Ker angleško ministerstvo ni obvestilo francoskih oblasti o natančnem poletu zrakoplova, tudi niso bili Francozi pripravljeni nanj in je tako minula več kot ena ura, predno je prispela pomoč. Reševalno delo pa je bilo skrajno otežkočeno, ker je masa še dalje časa na zemlji gorela in se ji vsled vročine ni bilo mogoče približati. Vse rešene osebe so bolj ali manj poškodovane.

—o—

TEŽAVNA ZADEVA

New York, N. Y. — V tukajšnji okolici ste dve mesti, Orange in East Orange, ki se pa popolnoma držite eden drugega, a ste v mišljenju v nekaterih točkah različni. Dočim je na pr. v East Orange prepovedana vsaka kino predstava ob nedeljah, je v Orange v tem oziru dana popolna prostost. Sitnost se prične pri tem, ker stoji največje gledališče, katerega obiskujete obe mesti, ravno na meji med obema; polovica ga je na eni strani, polovica na drugi. A modri župan v East Orange je tudi v tem oziru pravo pogodil. Odredil je, naj se v gledališču potegne tam, kjer teče mestna meja, vrv preko sedežev, in v polovici, ki spada pod njegovo področje, ne sme ob nedeljah sedeti nihče.

—o—

V "Am. Slovencu" izhajajo najzanimivejše povesti. ali jih čitate?

ANGLEŽI OBSOJAJO FAŠIZEM

Angleži obsojajo krivično postopanje fašistične justice. — Fašizem sam izziva svoje državljane k uporu.

—o—

Trst. — Angleška revija "The Economist" pravi glede tržaškega procesa:

"Ker ne poznamo značaja zbranih dokazil, ne moremo presoditi, ali je bila obsodba pravno upravičena in primerna nasiljem, ki naj bi jih bili zakrivili obsojenci. Toda čeprav bi se dalo na kakšen način dokazati, da so oni zaslužili svojo usodo kot posamezniki, se pa sme ta metoda le težko uporabljati za reševanje manjšinskega problema. Karkoli naj bi bili oni storili, so pač storili, ker so tem potom hoteli dati izraza, čeprav na nasilen in nezakonit način, upravičenemu odporu narodne manjšine, ki ji pripadajo. To slovensko ljudstvo, ki je bilo po sklenitvi miru iz strategičnih razlogov podvrženo Italiji, je leta in leta upalo na osvobojenje izpod nemškega in avstrijskega jarma. Dogodki vojne, ki je spremenila lice Evrope, temu ljudstvu ni prinesla ničesar boljšega, nego le osebne spremembe. Ni čuda, če tedaj ti ljudje s skrbjo v očeh gledajo preko nove meje na jugoslovansko državo, v kateri je našla večina njihovih sorojakov končno svojo narodno ujedinjenje in narodno vlado.

Tudi če se naslanjamo na princip največjih predpravic za največje število, je treba priznati, da so upravičene želje teh petih stotisočev Slovanov, ki se morajo pokoriti interesom 40,000,000 Italijanov. Za italijansko državo bi morala biti moralna dolžnost, da v čim večji meri plača politično pokornost svojih slabo razpoloženih podložnih Slovanov s tem, da bi spoštovala njihovo kulturo, njihov jezik in njihove ustanove. In ta moralna dolžnost v resnici ne nalaga nikakih političnih žrtev in ne ustvarja političnih nevarnosti.

Pravi interes italijanske države je, da si zasluži lojalnost in spoštovanje Slovencev, ki bivajo v okvirju italijanske meje, da poskrbi, da bi jih ne zadelo nič, kar bi moglo vzbuditi zaradi njih ogorčenje in pomilovanje njihovih sorojakov v Jugoslaviji. Vsaka druga politika je sama po sebi zgrešena. Zgodovina izpričuje, da drugačna politika vodi baš do nasprotnega, kar se je hotelo, kajti nacijonalizem je nekaka vera in za vsako vero predstavlja kri mučenikov seme njene bodočnosti. Sedanji zemljevid Evrope ne bo obveljal vse dotlej, dokler posamezni narodi ne bodo prepričani, da si morajo zaslužiti dobro voljo narodnih manjšin v okviru lastnih mej.

PROTIVLADNI NEMIRI NA DUNAJU

Slika nam kaže prizor z Dunaja in sicer v trenotku, ko se je spopadla policija na konjih z množico, ki je demonstrirala proti prejšnji avstrijski vladi.

V BRAZILIJI IZBRUHNILA REVOLUCIJA

Krvave bitke med revolucijonarji in vladnimi četami. — Vstaši zavzeli že več mest.

—o—

Buenos Aires, Argentinija.— Kakor pri vsaki revoluciji, ki se kar vrste druga za drugo v zadnjem času v južnoameriških državah, je tudi brazilska vlada objavila, da revolucija, ki je izbruhnila v nekterih pokrajinah v Braziliji, ni resnega značaja in da bo zatrta tekom par dni. Vendar pa, kakor govore poročila, je položaj za vlado skrajno opasen, in se brazilska vlada tega tudi zaveda, kajti ogromno število vojaških čet je poslala v vstaške pokrajine. Vroča so tla zlasti v provincah Rio Grande do Sul in Minas Geraes, kjer je prišlo med revolucijonarji in vladnimi četami do več krvavih bojev in so se vstaši že polastili več mest. V tukajšnji sosednji državi, Argentiniji, je proglašeno obsedno stanje, in sicer le iz opreznosti, da se lahko nastopi proti brazilskim revolucijonarjem, ako bi poskušali prekoračiti mejo.

Revolucija kakor govore, je delo brazilske liberalne stranke ,ki stoji v ostri opoziciji proti sedanjemu predsedniku.

—o—

SMRTNA KOSA

La Salle, Ill. — Neizprosna smrt je posegla pretekli petek s svojo koščeno roko v družino Mr. in Mrs. Anton Baznik, 944 4th St., in jim ugrabila sina Franka, mladeniča v najlepši dobi. Študiral je v St. Bede's College v Peru, dokler ga ni bolezen položila na posteljo. Pogreb pokojnika se je vršil v ponedeljek. — Iskreno sožalje preostalim, ranjkemu pa večni pokoj.

—o—

ŠIRITE 'AMER. SLOVENCA!'

KRIŽEM SVETA

— **Mexico City, Mehika.** — Z velikim zadovoljstvom se je vzelo tukaj na znanje imenovanje J. R. Clarka za tukajšnjega poslanika Zed. držav.

— **Dunaj, Avstrija.** — Dva najbogatejša bankirja, Rihard in Artur Kola, sta bila obsojena na dva meseca zapora vsled goljufij, ki sta jih izvršila, da ste morali dve banki bankrotirati.

— **Gardona, Riviera, Italija.** — G. D'Annunzio, italijanski vojni junak in pesnik, je napravil oporoko, po kateri pripade njegova vila z vsemi dragocenimi historičnimi spominki italijanski državi po njegovi smrti.

— **Hamburg, Nemčija.** — Velik napredek v radio-telefoniji znači uspeh, ki se je dosegel pretekli teden. Z nekega vlaka so namreč mogli potniki govoriti z nekim parnikom v Severnem morju.

—o—

PLIN GA ZADUŠIL

Chicago, Ill. — Ko se je v petek zvečer vrnila žena 68-letnega bivšega bankirja, A. Rukowskija, na svoj dom, 657 No. Carpenter St., je našla v kuhinji svojega moža mrtvega, kuhinja pa je bila napolnjena s plinom. Kakor se je ugotovilo, je starček zažgal plin, da bi si ogrel kavo ter je nato zaspal. Kava pa je skipela, ugasnila plin, ki se je nato razširil po kuhinji.

'DOM OB SOČI'

je vrlo zanimiva in pretresljiva slovenska povest, ki začne izhajati v „Am. Slov. čez par dni. Ako hočete natančno spoznati, kako se godi našemu preganjanemu narodu na Primorskem in Goriškem, tedaj čitajte to povest od kraja, da Vam ne bo pozneje žal. Opozorite svoje prijatelje in znance, naj si naroče list pravočasno, da bodo deležni te povesti takoj od začetka.

BOLGARSKI KRALJ BORIS ZAROČEN

Italijanska princesinja Giovanna postala nevesta bolgarskega kralja Borisa.

—o—

Sofija, Bolgarija. — Cela država je prekipevala veselja preteklo soboto, ko se je uradno naznanila zaroka bolgarskega kralja Borisa z italijansko princesinjo Giovanno. Najbolj pa je bil brezdvomno vesel kralj sam, da se mu je po dolgoletnem lovu za nevesto končno posrečilo, da si je pridobil primerno družico. Boris je star 36 let, dočim ima nevesta šele 22 let. Poroka se bo vršila okrog 15. novembra.

Kakor govore, bo ta zakon sklenjen popolnoma iz ljubezni in nima nikakega političnega ozadja. Boris se je baje zaljubil v Giovanno meseca januarja, ko se je nahajal v Rimu ob poroki italijanskega prestolonaslednika, in je že tedaj zaprosil za roko. Dovoljenja pa ni dal Vatikan, ker sta nevesta in ženin različnih veroizpovedi, nevesta je katoličanka, dočim je Boris pravoslaven. Da je Vatikan zdaj privolil v zvezo, se je to storilo le pod obvezo Borisovo, da bodo otroci vzgojeni v katoliški veri. Težava pa bo pri prestolonasledniku, ker bolgarska ustava zahteva, da mora biti kralj pravoslavne vere.

Mussolini je tudi dal svoje dovoljenje. Govori se, da je njemu predvsem zato, da bo s to poroko pridobil na Balkanu še enega zaveznika proti Jugoslaviji.

—o—

KUBA POD VOJNIM SODOM

Havana, Kuba. — Kubanski kongres je spričo zadnjih nemirov v Havani odobril predlog predsednika Machado, naj se tekom kampanje za volitve, ki se bodo vršile 1. novembra, vzamejo temu mestu prostosti, ki so mu dovoljene po ustavi, ter se nad njim proglasi obsedno stanje.

—o—

ŠIRITE 'AMER. SLOVENCA!'

Iz Jugoslavije.

DRZNA TOLPA VLOMILCEV IN IZSILJEVALCEV PRED VELIKIM SENATOM. — STARODAVNOST SPLITA. —RAZSTAVA V SPLITU.—SMRTNA KOSA.—RAZNO

Velika razprava proti vlomilski družbi

Ljubljana, 16. sept. — Pred velikim senatom se je pričela razprava, kakršne Ljubljana že celo desetletje ne pomni. 10 raznih tatov in vlomilcev ter izsiljevalcev sedi na zatožni klopi. Ukradli in izsilili so po vsej Dravski banovini za težke tisočake blaga in raznih predmetov. Škodo, ki so jo ti razbojniki napravili, cenijo na pol milijona.

Obširno obtožnico je državni pravnik čital skoro dve uri. Prijavljenih je kar 111 prič, ki lahko potrdijo njihove zločine. Iz vse razprave se vidi, da je bila ta tolpa dobro organizirana; kjer so nastopali, so si prej dobro vse okoliščine ogledali. Pred obtoženci je zloženega za celo veliko trgovino nakradenega blaga, o katerem ne morejo tajiti, da ga niso ukradli. Glavni voditelji te tolpe so Anton Zrnec, pekovski pomočnik iz Vevč, Ivan Bahačič, samski delavec iz Male Dobne, in France Šuštaršič, mesarski pomočnik v Vodmatu. — V dvorani se je nabralo veliko radovednega občinstva, ki je pa popoldne že skoro vse zapustilo dvorano, ker se je obtožnica kakor tudi drugi podatki, nerazumljivo čitala, da je bilo zasledovanje nemogoče.

—o—

Starodaven napis v Splitu

V Maruličevi ulici v Splitu so podirali hišo Viktorja Altarca. Pri tej priliki so našli vzidan napis iz dobe poslednjih hrvatskih kraljev. Kamen se je nahajal nad vrati cerkve sv. Julijane. Napis poteka iz 11. stoletja, v cerkev pa ga je dal vzidati dijakon Dobre, ki je znan iz raznih drugih listin iz dobe narodnih vladarjev. — Napis je izročen splitskemu muzeju.

—o—

Smrtna kosa

Iz Hrv. Zagorja poročajo, da je umrl v Klancu pri frančiškanih Franc Marčinko, istrski begunec, župnik, star 75 let. — V Mariboru je umrl Florjan Topolovšek, mizarski pomočnik, star 85 let.— V mariborski bolnici je umrl Avgust Stančič, višji stražnik v pokoju, star 42 let.

—o—

Francoska razstava v Splitu

Split, 16. sept. — Snoči je bila otvorjena v Splitu francoska slikarska razstava, katero je otvoril dr. Grisogono. Prisostvovalo je mnogo odličnih osebnosti, med njimi ban dr. Tartaglia in dr. Račič. Razstavljenih je 82 slikarskih del, od katerih je že 16 prodanih.

—o—

Nesreča

V Krškem je Franc Mörning po nesreči do smrti povozil triletnega sinčka upravitelja ekspoziture Josipa Starija v Krškem. Zgodila se je nesreča ravno med časom, ko sta se upravitelj in njegova soproga mudila na slovesnostih v Belgradu.

—o—

Črno pleme v Škofji Loki

Statistika tujcev je porasla, dobili smo namreč pristnega črnca v osebi Fortunata Sala Alija iz Maroka. Nastopil je službo natakarja pri znanem hotelu "Stara pošta".

—o—

Kaznovana šala

V kavarni "Leon" v Ljubljani so aretirali čevljarskega pomočnika Rudolfa Virant, ki je prišel v lokal preoblečen v žensko in nadlegoval goste.

—o—

Nalezljive bolezni

V času od 8. do 14. sept. sta v Mariboru oboleli dve osebi na nalezljivih boleznih, 1 na škrlatinki, 1 pa na davici. Umrla ni nobena.

—o—

Prezid

Vodovod popravljajo. Vse pokvarjene cevi bodo nadomestili z novimi tako, da bo zopet Prezid za dolgo preskrbljen z vodo.

—o—

Moderna Ribnica

Tudi naše mesto pridno izrablja užitke, ki jih nudi moderna tehnika. Imamo 15 radio-aparatov, kar je za nas gotovo lepo število.

—o—

Fordova tovarna

Po poročilu belgrajskega "Vremena", bodo v Baru zgradili veliko Fordovo tovarno za avtomobile. Pričeli bodo z deli že prihodnjo pomlad.

—o—

Eksplozija

V Radvanju je eksplodiral sod bencina Falske elektrarne in težje ranil delavca Alojzija Kolarja in Ernesta Eignerja. Oddana sta bila v bolnico.

—o—

Originalen brivski vajenec

Ko je brivski mojster Ivan D. v Ljubljani stopil v svoj lokal, je mesto vajenca dobil na mizi pismo sledeče vsebine: "Gosp. šef! Jaz sem šel od vas preč, ker se ne maram učiti brivske obrti. Vzel sem vam 260 Din, pustil sem vam pa dve 140 Din vredni halji, vi ste mi pa dolžni 20 Din. Skupaj znese 160 Din. Ostanek vam mogoče še kedaj vrnem." Pustolovca išče policija.

—o—

Dijak streljal na profesorja

V Plevljah je na cesti streljal na svojega profesorja učenec V. gimnazije Milan Zarubica. Dijak je zgrešil cilj. Takoj so ga razorožili.

—o—

Plaz

V kamenolomu cementarne na Kleku pri Trbovljah se je vsul velik plaz kamenja in zemlje in zasul poševni tir. — Trajalo je nekaj dni, da so zopet vpostavili redno delo.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izhaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Stalinova zidava

II.

V prvem članku opisani dogodek v Tiflisu je zgodovinsko znani rop. V Rusiji so tedaj, in še danes je tako tudi drugje, imenovali to ekspropriacijo — razlastovanje. Izvršena je bila ta tatvina s pomočjo čokastega Georgijca, kaeremu je bilo ime Jožef Džugašvili, zdaj Stalin in diktator nad množico 150 milijonov ljudi, in s pomočjo tihega tujca, čigar ime je spojeno z novo Poljsko, in ki je enako postal diktator, to je maršal Pilsudski, tedaj Stalinov prijatelj, zdaj njegov najhujši nasprotnik.

Ta dogodek iz Stalinove preteklosti je značilen in osvetljuje njegova sedanja dela. Poznati je treba vsakega moža preteklost, ako hočeš pravilno soditi njegovo sedanjost. Rop v Tiflisu kaže, da je Stalin podjeten, odločen, zvit, prekanjen. To so karakteristične poteze moža, ki zdaj vlada Rusijo.

Lenin sam je Stalina dobro pregledal. Vedel je, kakšno vlogo je Stalin igral, da je Rusijo pripravil za boljševizem; enako je vedel, da je Stalin ambiciozen, brezobziren, odločen, jeklen. Te "lastnosti" so bile izborne za čas, ko so "delali" revolucijo, za čas borbe, ko je šlo za drzna dela, ko je bilo treba streti nasprotnika in priti do moči. Ampak Lenin je dobro tudi vedel, da Stalin ni mož, kateri naj bi vpostavil vlado, vodil narod pri najbolj izredni poskušnji socialnega udejstvovanja, kar jih je zgodovina videla. Ko je toraj Lenin izbral svoj kabinet, je Stalinu dodelil mesto brez znatne politične moči, pač pa ga je odločil za mesto, katero je zahtevalo Stalinove sposobnosti. Naredil ga je za komisarja vzhodnih narodov. Džugašvili-Stalin je bil oni mož, ki je zlomil neodvisno socialistično republiko v Georgiji, in je pridobil ta teritorij za Rusijo, bolje za Unijo socialističnih sovjetskih republik, kakor so Rusijo prekrstili. Ves čas tega delovanja se je Stalin izkazal neumornega delavca, izvrševalca, in temu svojemu namenu je žrtvoval na tisoče Georgijcev, katere je hladno dal pomoriti. Dejstvo je, da je bil Stalin brez pomena, dokler je izvrševal naloge, za katero je bil sposoben, ampak ko se je Leninu bližal konec, je ta največji uničevalec jasno povedal v pismu na komunistično stranko, da ne želi videti Stalina kot svojega naslednika.

Ko je Lenin umrl, je morala komunistična stranka, bolje rečeno eksekutivni komitej komunistične stranke, poskrbeti za novega voditelja. Trotzky se je smatral za pravega novega voditelja. Ampak člani komiteja so bili drugega naziranja. Voljni so bili ustreženi Leninovi izraženi želji, ampak osebna nasprotstva in nastala rivaliteta jim je zabranila, da bi imenovali Trotzkyja, ker so dobro vedeli, da je Trotzky nameraval izpolniti svojo "pravico", in je hotel postati drugi Lenin, drugi nekronan vladar vse Rusije. Ker toraj niso pristali na Trotzkyjevi avtokraciji, katera bi bila prišla, ako bi bil Trotzky postal Leninov naslednik, so sklenili kompromis, da so namreč pustili Leninovo mesto prazno, a imenovali Stalina za generalnega tajnika komunistične stranke. Mislili so, da bodo tako varni, in bodo sami ostali pravi gospodarji v Rusiji, kajti Stalin, katerega so oni postavili, bo ostal njih služabnik pri zasledovanju njih namenov in politike. Avtorja kompromisa sta bil Zinovjevin Kamenov, podpirana od Trotzkyja. Tako je Stalin postal resnični voditelj komunistične stranke proti Leninovi želji, ampak s prizadržkom, kakor so si domnevali resnični vladarji in voditelji ruske osode.

Zdaj dobro vemo, kaj se je dogodilo. Stalin se je otresel varuštva te trojice in je poslal Zinovjeva, Kameniva in Trotzkyja v prognanstvo. Prebrisani in prekanjeni Georgijec je takoj spoznal, da bi on sam v kratkem zapadel tem izkušenim oponentom. Zato je moral ustvariti zase stranko v stranki. Kako naj to stori? Trotzky bi mu nasprotoval, ker bi ga obdolžil da se ne drži Leninovih navodil. Trotzky je začel govoriti in pisati, to je razumel, da si pridobi zase narod. Podpirala sta ga Zinovjev in Kamenov, oba brilijantna govornika in izkušena. Ampak Stalin ni mogel rabiti istega orožja. Govornik ni, piše okorno, suhoparno. Bil pa je tajnik stranke, in vedel je, da bo dobil vedno podporo sovjetskega kongresa, ako **nadvladuje pri eksekutivni oblasti.**

KAJ JE NOVEGA V CLEVELANDU?

Cleveland, Ohio.

Brez dvoma je sedaj ta list najbolj razširjen po vseh slovenskih naselbinah v Ameriki. Mogoče bodo marsikaterega zanimale naše novice, torej, evo jih nekaj. — 3,000 Slovencev je bilo zbranih v Slovenskem Narodnem Domu, ki so z burnim ploskanjem vzeli na znanje, kar so nam vneti govorniki povedali. Da, imeli smo stisnjene pesti, rosne oči, ko so nam povedali kakšne grozovitosti se godijo v zasužnjeni domovini, pod divjaškim trigonom, Mussolinijem. Na Mr. Antona Grdina smo zrli, kakor na rešitelja. On je namreč bil stoloravnatelj, oziroma predsednik Jugoslovanske Matice, v katero bi se moral vsak Slovenec upisati.

V nedeljo dne 12. oktobra bomo imeli velikanski shod v čast škofa Barage.

Radi bolečin v trebuhu se je morala podvreči operaciji Mrs. Frances Rutar, 23748 St. Clair ave. Mary Mihelčič je bila operirana za krof. Obe sta operacije srečno prestali. — Mr. Rožman je dobil krasno podobo Marije,ker je širil 17 let katoliški list v Figovcih. On je še za voznika pri Pa. R. R., in je tudi tajnik društva sv. Štefana. Mož trdi, da zna sedem jezikov (brihtna glava) in je tudi star naročnik tega lista.—Družinama Cergol in Kastelic je radodarna štorklja pustila vsaki po enega "babyja". Vse je zdravo. Častitamo! Surprise party so napravili navihani prijatelji, okrog 150 prijateljev ju je presenetilo. Izvabili so ju na Pekovškekove farme, od tam pa v dvorano, kjer so ju sprejeli s smehom in ploskanjem. Mrs. ni spala celo noč nič, a drugi dan je morala iti igrat v SND. igro, "Razvalina življenja, v vlogi "Tona". Vlogo je prav lepo in imenitno rešila. Tudi drugi igralci so rešili svoje vloge zelo dobro. Vsem častitamo.

Mrs. Hrastar je prišla iz starega kraja iz vasi Praprče, kjer je bila na obisku. Obiskala je vse lepše kraje v Jugoslaviji in pravi, da je dobro iti pogledat. Pove pa, da je tudi tam velika revščina. Mati ji je umrla v starosti 69 let. Žela je pšenico, padla je na tla in umrla. N. p. v m. Tam je padla toča za štiri prste na debelo in je potolkla vse pridelke. Ubogi ljudje.

Zopet se bosta udeležila tepeža, svetovnoznana boksarja, čvrsta mlada rojaka Frank in Edward Simončič. Nekaj takih bi bilo potreba poslati nad fašiste.

Mr. George Pančur, tajnik dr. sv. Jožefa št. 169, je na svojem vrtu na samo eni črešnji pridelal toliko sladkih črešnji pridelal toliko sladkih v čisto in zdravo tekočino. George, kaj takega nisem nikoli prej okusil, ker povzroči po žilah prav prijetno gorkoto. Želim, da bi še črešnje obrodile .Tebi pa hvala!

Naročnica Mrs. Frančiška Baraga si je celo hišo od znotraj prav lepo predelala in umetno papirala. Zgleda prav prijazno in snažno.

Okrog 50 duhovnov bo baje navzočih, ko se bo zasadila prva lopata za novo cerkev sv. Vida.

Skupina žensk "Kuharskega kluba" v "Ljubljani", bo priredila zabavo, o kateri se bo še poročalo. — Vinska trgatev v fari sv. Kristine je bila prav dobro obiskana. Ženske so bile prav ljubke v narodnih nošah. Tudi Mrs. Uršula Trtnik je bila v narodni noši in je prav lepo izgledala. Zahvaljujejo se vsem, ki so prišli in kaj pomagali.

Poročevalec.

—o—

REVČEK ANDREJČEK NA EVELETHU

Eveleth, Minn.

Nam Minnesotčanom se vedno očita, da smo mrzli ljudje, ker smo v mrzlem kraju. Tega si pa nismo sami krivi, če nas zebe. Saj si ne delamo sami vremena. Imamo pa tudi mi ravno tako radi gorkoto, kakor vi v gorkih krajih. Povem vam pa vsem, da če smo prav mrzli in se nam to večkrat očita, smo kljub temu pogruntali eno prav gorko. V nedeljo dne 19. oktobra vprizorimo eno prav lepo in tudi precej težko igro. Komur pa manjka toplota in korajža, bi se ne spravil, na tako veliko igro, kakor je "Revček Andrejček", ki jo bomo omenjeno nedeljo igrali. Naše žene in dekleta, možje in fanti so se ugreli in se z veseljem poprijeli teh ne posebno lahkih vlog, zato da pokažemo vam ki ste pod toplim solncem doma, da se tudi mi nekaj upamo. Vabimo vas radi tega, da pridete v nedeljo 19. oktobra ob sedmi uri zvečer v mestni Auditorij, ko se zagrinjalo našega odra vzdigne, da vidite to krasno igro. Tukaj pri tej igri vam bomo evelethčani pokazali svoje talente. Županov oče bo s svojo trmo pokazal, kam ga bo ta trma pripeljala. Njegova prva hči Marička, bo velika reva. Koliko gorja ji bodo napravili hudobni jeziki. Sam njen oče jo bo gnal do obupa, da se poda pred brezno, pred katerim se njen obup in njeno trpljenje neha. Županovo drugo hčer Anico pa ujame neki mestni gospod, ki lovi divjačino po onih krajih. Namesto da bi vjel zajce in srne, vjame žene in dekleta. Na zadnje jo pa prav pošteno izkupi. Janez norček nas bo prav pošteno zabaval, kakor tudi njegova izvoljenka Špela. Samo križ je, ker Janez ni vedno pri Špeli zato mu jo hoče Janezon preuzeti. Špela se mu pa ne da. Boste videli kaj Špela naredi z Janezom.

V tej igri je veliko smeha in veliko prave resnične žalosti. Nihče ne bo mogel reči, da ni bilo zanj. Kdor ljubi vesele prizore, jih bo imel v tej igri dovolj. Komur pa ugajajo bolj žalostni, se pa tudi ne bo mogel pritoževati, da mu ni igra ugajala. Res nekaj lepega bo ta igra za našo mladino. Nekaj takega, da v naši naselbini še nismo imeli prilike videti. Povem vam, da naj vsak kdor prebere te vrstice, takoj vzame v roke žepni robec in naj nanj naredi prav velik vozel, ki naj ga nosi pri sebi do nedelje dne 19. oktobra, da ja ne pozabi priti na igro, v mestni Auditorium. Pazite udeleženci na čas, da ne zamudite. Igralci bodo samo tako dolgo časa čakali, da pride sedmi bus.

Igra ima pet dejanj in bo trajala precej časa. Treba je pa gledati tudi na mladino, da ji damo nekoliko veselja in prilike, da se malo zasuče. — Torej še enkrat. Rojaki z Eveletha in vseh sosednjih naselbin od blizu in daleč, vsi ste povabljeni, da pridete v nedeljo 19. oktobra v mestni Auditorium na to lepo igro. S tem boste veliko pomagali tudi naši blagajni društva Imena Jezus, št. 25 JSKJ. Kadar boste pa drugi kaj primernega priredili, vas bomo pa mi posetili, kot smo se še vedno radi udeležili vsake veselice. Na svidenje. Vabi,

Odbor.

—o—

IZ URADA GL. TAJNIKA AMERIŠKE JUGOSLOVANSKE ZVEZE V MINNESOTI

Glavni Odbor Ameriške Jugoslovanske Zveze, je sklenil na izredni seji, ki se je vršila v Chisholm Recreation Buildingu, v nedeljo dne 14. septembra, da se takoj prične s kampanjo za nove člane in članice, ter organizira klube v vseh ostalih naselbinah kjer taki klubi še ne obstajajo. Sklenjeno je tudi bilo da se s pričetkom meseca oktobra prične predavanje v vsakem mestu kjer se nahajajo klubi Zveze, in sicer o poučnih predmetih kot to določujejo pravila Zveze.

Prvo predavanje in po predavanju zabava, se bo vršilo v mestu Chisholm, v nedeljo dne 12. oktobra t. l. Čas in prostor, kakor tudi celi program, bo objavil pripravljalni odbor Chisholm Kluba.

Drugo predavanje in zabava se bo vršila v mestu Eveleth v nedeljo dne 26. oktobra. Na omenjena predavanja oziroma javne shode se bo povabilo vse lokalne klube Zveze.

Va vseh shodih, ki se bodo vršili skozi mesec oktober, se bo tudi pojasnilo jugoslovanskemu občinstvu, o novem zakonu, "old age pension law", katerega je sprejela državna zakonodajna Zbornica države Minnesote v letu 1929. Ta zakon pa pride v veljavo v St. Louis okraju le tedaj, ako večina volilcev našega okraja voli zanj na prihodnjih Generalnih volitvah, ki se bodo vršile dne 6. nov. t. l.

Jedro omenjenega zakona je kot sledi: Vsak ameriški državljan, ki je dosegel svoje starosti sedemdeset let (70) ali več, in ki je po omenjenemu zakonu deležen do starostne finančne pomoči (old age pension) bo deležen do ne več kot en dolar dnevne podpore. Torej takemu revežu se ne bo potreba podati v okrajna zavetišča, ki so znana kot "poor house" in tam točiti solze ter čakati smrti, da ga reši posvetnih muk in trpljenja.

Ker je pa omenjeni zakon, za katerega bomo volili dne 6. novembra zelo kompliciran, je dolžnost vsakega jugoslovanskega volilca da se vdeleži omenjenih predavanj pri katerih se bo "old age pension law" zelo obširno razmotrival. Ako bo mogoče, bo tudi glavni odbor Zveze skrbel, da se omenjeni zakon da prevesti na slovenski jezik, in potem razdeli po en iztis vsakemu slovenskemu volilcu, ki se bo vdeležil omenjenih predavanj oziroma javnih shodov.

Torej rojaki, vsi na javne shode oziroma predavanja, ki jih prirede lokalni klubi Zveze v raznih naselbinah v St. Louis okraju, Minnesote v mesecu oktobru.

John Movern,
tajnik A. J. Zveze.

—o—

PISMO IZ STARE DOMOVINE

Sv. Lovrenc na Poh., Jugosl.

Zapustila je nas! Krasno poletno solnce je pošiljalo svoje zlate žarke na temnozeleno Pohorje, da prisostvuje na zadnji poti drage mamice Pušenjakove. Množice so hodile trumoma tja proti hišici za trgom, kjer so se poslavljali štirje od svojega najdražjega bitja: žalujoči soprog in trije sinovi. — Dva sinova je dala Bogu in domovini: dva duhovnika. — Oh, usoda, kako si kruta! Ni ji bilo dano dočakati trenutka, morda najsrečnejšega v njenem življenju in za katerim je toliko hrepenela; prisostvovati daritvi prve sv. maše svojega najmlajšega sina ljubljenca. Pred dvemi leti je bila srečna tako, ko je videla svojega prvega sina pred oltarjem. — Zakaj ji pa sedaj ni bilo dano to veselje? — Pred hišo žalosti se je zbrala velika množica ljudstva. 15 duhovnikov je opravilo žalne obrede. Pevski zbor je zapel turobno "Nad zvezdami". Da, nad zvezdami, draga mamica! — Krsto so dvignili. — Za njo so stopali štirje potrti in zatopljeni v globoko žalost, saj so nesli njih največji zaklad. — Prišli so v cerkev. — Ah, ta usoda! — Pred oltar je stopil novomašnik, ljubljenec drage pokojne, ter je daroval svojo prvo najsvetejšo daritev za svojo zlato mamico. — Namesto velikega veselja neizmerna žalost. Oči vseh prisotnih se orosile s solzami, ko je vzel v roke kelih bridkosti. Videli smo, trpel je — toda vdano, saj je daroval za svojo drago mamico. — Krsto so zopet dvignili. Odnesli so jo tja, kjer bo pokojna snivala večni sen. — Votlo je zadonelo, ko je sprejela zemlja, kar je njenega. — Obredi so se končali. — Krasen govor pričujočega duhovnika je pretresel vsakega. — Pevci so zapeli žalostinko. — Pogreb je bil končan. — Velika množica se je sčasoma razšla. Le ob grobu so ostali štirje, ki so v nemi bolesti zrli tja kamor so položili njih najdražje . . .

John Poljak, zast. v Argo.

—o—

Napaden

54 letnega viničarja Ignacija Pavaleca iz Grušove je pri belem dnevu napadel viničarjev sin J .B. z železnim drogom. Napadenega Ignacija so morali prepeljati v bolnišnico.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

GOVOR FR. PREVEDENA, PH. D.

Govoril na Jugosl. protestnem shodu v Chicagi dne 21. sept.

(Konec.)

Kdo more zahtevati narodni samomor ljudi, kateri so brez primere z invaderji rimskega in bizantinskega cesarstva, ki so bili zbrisani v srcu Bizantinstva in na pragu Italije? — Južni Slovani so vedno gojili z največjo radostjo svoj jezik, svojo pesem in so ohranili kristalno čist svoj jezik do današnjih dni, jezik svojih očetov, ki izvira iz zarje njih zgodovine. Ne uporabljam teh dejstev iz šovinističnega ali bojaželjnega namena, ampak da dvignemo sveto zavest v ljudskih srcih, katero hoče ravno Mussolini zdrobiti.

Jasno je, da italijanski fašizem hoče za vsako ceno zatreti nad pol milijona Slovanov, ki bivajo v deželi in zemlji, ki je njihova že 13 stoletij. Izmed vseh vzrokov na svetu je ta zadnji, radi katerega naj bi bila ta zemlja priključena Italiji po versaillski pogodbi. Nacijonalna zagrizenost in skrajni žingoizem, iz katerih fašizem črpa svoj vrlo nevarni obstoj, zahteva, da se ima slovanski živelj in njegov občudovanja vreden značaj, ob vzhodnem Jadranu podvreči fašistični sužnosti, pozabiti svoj lepi jezik, zavreči svojo kulturo, zavreči svojo slavno umetnost in literaturo, pozabiti svojo heroično zgodovino in se čez noč preleviti v fašistično misleče Italijane. Jaz sem prepričan, da je tak način prezopern vsakemu zdravemu, pametnemu in res patriotičnemu Italijanu in da trpeče italijansko ljudstvo gleda alarmirano na krvava nečloveška podjetja Mussolinijevih pristašev ob vzhodni strani Jadrana.

Morda mi porečete, da se nisem še do sedaj nič dotaknil legalnega umora v Trstu. Sem nalašč tako storil, pa ne z ozirom na to, da bi zmanjšal vzrok današnjega shoda, ampak da pokažem z vso strahoto in grozovitostjo, da je to le en člen v neprestanem nečloveškem preganjanju in grozovitostih, ki jih povzročajo italijanski fašisti proti našemu narodu v okupiranem teritoriju. Z vzorci na preteklost vam želim pokazati, kaj grozi našim ljudem v Julijskih Alpah, Istri, Gorici, Trstu, Reki in drugih delih okupiranega ozemlja. Nič prej, kakor se je komaj strdila kri mučenikov, je že bil list "Foglio d'ordini", oficijelno glasilo fašistične stranke, napovedal novo serijo umorov z obljubo, "da je pripravljenega še več svinca za slovenske hrbte". Dokler se bo italijansko ljudstvo klanjalo pred Mussolinijem in fašistično tiranijo, je edini izgled za naše ljudi ob vzhodni strani Jadrana, mučeništvo in trpljenje.

Naj bo zahteva krivde in ponarejeni dokazi fašistov še taki, dejstvo je in ostane brez ugovora, da so obtoženi pahnjeni pred strelsko četo potom goljufivih obravnav, v katerih se zasmehuje pravična justica. Niti prizorne podrobnosti, kakor železne kletke, se niso prezrle, samo da je fašistična druhal pasla svoje zverinske instinkte. S presenetljivo podpisano "izpovedjo" obtožencev, narejeno na "sodišču", je ostalo tajno vse zverinsko trpinčenje, s katerim se je mučilo obtožence, da so podpisali svojo lastno smrtno obsodbo. Tega zverinski fašisti niso pokrili, ko se je izvršila usmrtitev. Mussolini, ki je takrat naenkrat pozabil, da je dal brzojavke sodbe postreliti več sto Italijanov, je zavihtel bič zagrizenosti in napada na Združene države. Dolži jih prenapetosti in krvoločnosti. Kaj še vse takrat ni izreklo nad ameriškansko justico v tej zadevi, kar je nezaslišno, in edino v obrambo in zagovornost pravice. V slučaju, ko sta ta dva obsojenca bila usmrčena sedem let pozneje, ko je bilo nad njimi izrečena obsodba, so fašisti kričali o ameriškem barbarizmu, z istim viharjem so **pozdravljali in spremljali na morišče štiri mladeniče, komaj tri ure potem,** ko je bila njihova smrtna obsodba podpisana. V slučaju kjer apel na apel, stoj, ne smrtne obsodbe, poprej in pozneje ob reviziji sodne obravnave zunanjih pravnih eksper-

(Dalje na 3. strani.)

ampak so bili prepuščeni oskrbi legalnih eksekutorjev.

V mislih na resnico, da so bili nesrečni obsojenci poslani na njihovo Kalvarijo v treh urah po obsodbi in da je bila njihova prošnja na kralja za pomilostitev od tržaškega fašističnega governerja zavrnjena, mi ob tem trenutku vstajajo v spomin davne prošlosti, kako so si ob priliki kampanje Sacco-Vanzetti, oboji, fašistična oblast in časopisje, na vso moč prizadevali in resno poskušali, da bi dosegli pomilostitev teh dveh sonarodnjakov. Mesece in mesece je fašistični tisk gromadil napade na Združene države s trditvijo krvoločnosti njihove oblasti in pomanjkljivosti pravnih postav. Do ameriške justice nezaupljivi Mussolini poseže sam v več slučajih v avtoriteto Združenih držav, da bi obvaroval ta dva električnega stola. Kakšen vihar se je zagnal po vsej Italiji, ko se je izvršila usmrtitev. Mussolini, ki je takrat naenkrat pozabil, da je dal brzojavke sodbe postreliti več sto Italijanov, je zavihtel bič zagrizenosti in napada na Združene države. Dolži jih prenapetosti in krvoločnosti. Kaj še vse takrat ni izreklo nad ameriškansko justico v tej zadevi, kar je nezaslišno, in edino v obrambo in zagovornost pravice. V slučaju, ko sta ta dva obsojenca bila usmrčena sedem let pozneje, ko je bilo nad njimi izrečena obsodba, so fašisti kričali o ameriškem barbarizmu, z istim viharjem so **pozdravljali in spremljali na morišče štiri mladeniče, komaj tri ure potem,** ko je bila njihova smrtna obsodba podpisana. V slučaju kjer apel na apel, stoj, ne smrtne obsodbe, poprej in pozneje ob reviziji sodne obravnave zunanjih pravnih eksper-

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR.

12 **Nedelja** — Vilfrid.
13 **Pondeljek** — Edvard.
14 **Torek** — Kalist.
15 **Sreda** — Terezija.
16 **Četrtek** — Gal.
17 **Petek** — Marjeta M. Alak.
18 **Sobota** — Luka, ev.

—o—

Rev. K. Zakrajšek:

OSEMNAJSTA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Ko smo grešili in se hočemo poboljšati, moramo z veseljem sprejeti tudi pokoro za greh.

1. Greh je neskončno razžaljenje božje. Radi enega greha je Bog angelje za vekomaj pahnil v pekel. Zato mora grešni človek zadostiti Bogu za storjene grehe s pokoro. Naša pokora je pa majhna in neznatna. Če bi se ubili, bi bilo vse nič za neskončno razžaljenje božje. Zato je pa Kristus prišel na svet in zadostil s svojo krvjo za nas. Ker je pa on zadostil, se nam pri spovedi nalaga samo prav majhna pokora, samo da pokažemo ž njo dobro voljo, da se res zavedamo svoje grešnosti in da smo pripravljeni zadostiti Bogu za grehe. S pokoro si tudi izbrisujemo časne kazni za grehe. Zato radi sprejmimo pokoro po spovedi, da nam bo Bog odpustil kazni za grehe.

Pokora nas tudi nagiba, da se varujemo novih grehov. Včasih so spovedniki nalagali velike pokore. Za nekatere grehe je moral kdo delati pokoro sedem ali še več let. Drugi so morali delati cel 40danski post in sicer javno in zelo strogo. Spomin na to veliko pokoro so nepopolni odpustki na pr. 100 dni, 7 let, ali sedem 40danskih postov. To se pravi, ako opravimo to ali to pobožnost, s tem naredimo dobro delo prav toliko, kolikor so prvi kristjani zadostili s svojo veliko pokoro morda 100 dni ali 40danskim postom, ali 7 let itd.

2. Grešnik je dolžan sprejeti pokoro katero mu spovednik naloži, če bi je ne hotel, je njegova spoved neveljavna. Kdor bi pa mislil, da naložene pokore ne bi mogel opraviti, kakor zahteva spovednik, mora prositi, da mu jo spremeni.

Kdor pokoro sprejme, pa je potem ne opravi iz zanikernosti, ima nov greh radi zanikernosti, spoved pa ostane veljavna.

3. Naloženo pokoro moramo opraviti natančno, kakor nam je bila naložena in brez odlašanja. Naložena pokora je tako majhna stvar, da je v resnici zelo grešno, ako jo ne storimo, kakor nam jo naloži spovednik.

Radi tega je tudi zelo koristno, da si sami naložimo pri vsaki spovedi kako pokoro, katero potem vestno izvršimo, kakor smo sklenili.

Pred vsem pa zadoščujemo božji pravici s potrpežljivim prenašanjem vsakdanjih težav in križev, posebno onih, katere smo si sami nakopali s svojimi grehi.

Tako toraj, kadarkoli hočemo iti k spovedi, ne pozabimo, da spoved ni za šalo, da je nekaj zelo svetega in resnega! Ne pozabimo, da bomo dobili odpuščanje svojih grehov samo, ako spoved tako opravimo, kakor Bog ukazuje, da se moramo dobro pripraviti nanjo najprej z molitvijo, potem pa 1. z izpraševanjem vesti, 2. s kesanjem, 3. s trdnim sklepom, 4. da se moramo vestno in natančno spovedati, 5. da moramo naloženo pokoro dobro opraviti in se po spovedi Bogu za veliko milost odpuščanja zahvaliti. — Amen.

IZ NEODREŠENIH KRAJEV

Brez denarja ne gre

Goriški fašistični tednik "Isonzo" je prenehal izhajati, ker je imel premalo naročnikov, pravijo, da komaj nekaj sto. Njegovo vlogo prevzame tržaški "Il Popolo di Trieste", ki je tudi na tem, da propade.

—o—

Nevihta nad Trstom in okolico

Velika nevihta z gromom in bliskom je divjala nad Trstom in okolico. Toča je uničila velik del kraških vinogradov.

—o—

Strela

Med zadnjo nevihto ki je divjala nad Trstom in okolico je strela udarila v hišo kmeta Križmaniča v Gropadi in ubila na mestu njegovega sina Vincencija, ki se je baš vrnil domov.

—o—

Ponesrečen atentat

Blizu Fare ob Soči bi kmalu postal žrtev atentata italijanski poslanec Caclera. Mimo njegovega avtomobila je naglo švignil drugi, iz katerega je bil iz revolverja oddan strel, ki pa ni zadel. Če so ali če niso, bodo vendar skoro gotovo Slovenci krivi.

—o—

Aretacija v Gorici

Policijski organi so aretirali v Gorici 29 letnega Benedicta Pavšiča, ker je prišel v Gorico, kljub prepovedi, ki mu jo je maja meseca dala varnostna oblast.

Uboge šole

Šolsko skrbništvo je imenovalo zopet 79 novih učiteljev in učiteljic, po rodu sami Italijani in vsi strastni fašisti, ter jih nastavilo po posameznih krajih v Goriški pokrajini. Učitelja Dominika Košuto, ki je Slovenec, pa je premestilo iz Temenice na Krasu v Aquilo v Abrucih.

—o—

Strela zanetila požar

V Gropadi je strela udarila v hlev Franca Kalca, ki je zgorel. Pri tem požaru se je vnel še senik drugega posestnika, ki so pa ljudje ogenj pogasili. V Kalčevem hlevu je strela ubila 4 krave.

—o—

Železniška nesreča

Posebni vlak ki je vozil iz Postojne proti Trstu milanske orkestra igralce, ki so igrali v postojnski jami, je blizu Št. Petra zadel v voz na katerem so bile tri osebe. Voznik in njegov tovariš sta ubita. Pripomniti je treba, da je dala italijanska železniška oblast odstraniti zatvornice na križišču. Najbrže radi tega, da prej Slovence pobije.

—o—

Ajdovščina

S kolesa je padla Pavla Rustja, ko se je vračala iz Lodve domov proti Dobravljam. Po nesreči je zadela v motorno kolo na katerem se je peljal Zoroslav Dic in Roman Vrtovec. Dic je tudi poškodovan.

Žrtve granate

Na pobočju hriba Sv. Gabrijela sta iskala Zejev Jože in Plesničar Ivan iz Voglarjev pri Trnovem ostanke starih granat in drugega streliva. Naletela sta na še celo granato, ki je na nesrečo eksplodirala in oba močno poškodovala. Zdravita se v bolnišnici v Gorici.

—o—

Čez mejo so zbežali

Kakor javlja orožniška patrulja iz Komna na Krasu, so zbežali preko meje: Hodorovič Ivan iz Gorjanskega, Vrabec Rudolf iz Kosovelov pri Komnu, Blažič Ludvik iz Gorjanskega in Trampuž Venceslav iz Kostanjevice. Proti vsem so uvedli sodnijsko postopanje in so zaznamovani kot politični osumljenci.

—o—

Črnosrajčniki se postavijo

Beneški list "Gazzettino" piše: "Z brzovlakom iz Trsta je prispel v Videm črnosrajčnik Ivan Dus, ki je kot znano junaško nastopil na jugoslovanski meji v spopadu z orjunaši in v dramatični borbi premagal njih poglavarja. Na videmski postaji so ga sprejeli častniki in podčastniki fašistovske legije 'Tagliamento'. Dus je nadaljeval svojo pot v Atimis, kjer bo za kratek čas na "zasluženem dopustu." Komaj teden dni prej, pa je isti list popravil svoje prvo poročilo o "obmejnem incidentu" in dejal, "da se je "poglavar orjunašev" sam ubil, ker je bil sam in se ni mogel ubraniti — psov."

—o—

Širom Jugoslavije

Podjeten tat

V Jarunu so aretirali nekega 35letnega Dragotina Murka, ki, kakor je sam priznal, se je celo leto preživljal samo s tatvino.

—o—

Veliko vina, premalo posod

Iz Sevnice poročajo, da tam trta izborno kaže, in bo vina veliko. Vendar niso kmetovalci nič prav posebno zadovoljni, kar jim primanjkuje posode. Imajo namreč še dosti starega vina, ki ga ne morejo prodati.

—o—

Žrtev noža

Štefana Kračuna, 22 letnega posestnikovega sina iz Brezovica pri Celju, je napadel sosedov sin ter ga z nožem sunil v levo ramo. Prizadejal mu je precej veliko in nevarno rano.

—o—

Trgatev

Trgatev v Dalmaciji se je te dni pričela. Grozdje je letos izredne kvalitete. Že več let grozdje ni vsebovalo toliko sladkorja. Cena se giblje od 2 do 3 Din za kg.

—o—

Čuda narave

Iz Stične je nekdo poslal svojemu prijatelju v Ljubljano šopek rdečih jagod in pravkar ocveli grozd. Pač res, čudna prikazen za mesec september.

—o—

Smrten padec

Ko se je vračal 70letni čevljar Jakob Vizjak iz Vuhreda domov, se je v bližini Mravljakove žage spodtaknil ter padel v potok Vuhreščico.. Zadobil je tako hude poškodbe, da je istim podlegel.

—o—

Nesreča s sekiro

V koleno se je vsekal 31letni gozdarski delavec Vinko Jesenovec iz Kokre pri Predvoru, ko je sekal drva. Peljali so ga v bolnico.

Phone: Canal 4340

Vinko Arbanas

EDINI SLOV. CVETLIČAR V CHICAGI.

1320 W. 18th St. Chicago

Vence za pogrebe ,šopke za neveste in vse v to stroko spadajoca dela izvršujem točno po naročilu. Dostavljam na dom.

POUK O TEM IN ONEM.

PROBLEMI PRISELJENCA

Povratek v Združene Države

VPRAŠANJE: Moj brat je odpotoval v Evropo pred enim letom. Ostal je tam dalje, kot je nameraval. Med tem je njegov "permit" iztekel. Ali se more povrniti v Zdr. Države?

ODGOVOR: Vaš brat bi se bil moral pobrigati za podaljšanje svojega "permita", predno je potekel čas, do kedar je bil izdan. To se vrši s tem, da se pošilja prošnja s pristojbino $3.00 na najbližji ameriški konzulat. Navadno se permit podaljša za nadaljnih šest mesecev. Ker pa je doba permita med tem iztekla, edino kar Vaš brat more storiti je to, da se poda k ameriškemu konzulu, doprinese dobre dokaze, zakaj se ni mogel pravočasno vrniti in da se ni za stalno nastanil v starem kraju ter da je bil vedno njegov namen, da se vrne v Združene Države. Ako ni posebnih ovir, Vaš brat bo dobil izvenkvotno priseljeniško vizo kot priseljenec na povratku. Plačati bo moral za vizo $10.00.

"Narodnost" prosilcev za naturalizacijo

VPRAŠANJE: Tiskovine za "prvi" in "drugi" državljanski papir zahtevajo odgovor na vprašanje o narodnosti in državni pripadnosti prosilca. Pravzaprav prvo vprašanje je, h kaki "race" on spada, in drugo h kaki "nationality". Kako naj Slovenec iz Jugoslavije odgovori na ta vprašanja?

ODGOVOR: "Race" pomenja pravzaprav pleme, ali v ameriških statistikah se rabi v istem pomenu, kot jo ima pri nas izraz "narodnost". "Nationality" pa pomenja v tem pogledu ne "narodnost", ampak državno pripadništvo. Bilo je radi tega velike zmešnjave v teh odgovorih in zato je Secretary of Labor odredil, naj se odgovori na "race" oziroma narodnost sploh izpustijo. Od sedaj naprej je treba samo odgovoriti na vprašanje "nationality", t. j. državno pripadništvo.

Naturalizacija veteranov

VPRAŠANJE: Ali je še vedno v veljavi olajšano naturalizacijsko postopanje za inozemce, ki so služili v ameriški vojski tekom svetovne vojne?

ODGOVOR: Pravica inozemskih veteranov, ki so služili v vojski ali mornarici Zdr. Držav med 5. aprila 1917 in 12. novembra 1918, da postanejo državljani potom olajšanega postopanja, je bila podaljšana do 4. marca 1931. Za te inozemce ni treba ni "prvega papirja" ni "spričevala o prihodu". Oni morejo vložiti svojo prošnjo za naturalizacijo vsak čas pred dnem 4. marca 1931.

Sprememba imena

VPRAŠANJE: Prišel sem v Združene Države l. 1907 pod krivim imenom, ker sem imel potni list nekega drugega. Tukaj sem vedno rabil svoje pravo ime. Sedaj hočem zaprositi za državljanstvo. Ali naj navedem v prošnji ime, pod katerim sem prišel, ali svoje pravo ime?

ODGOVOR: Tiskovina, ki jo morate izpolniti za naturalizacijo, zahteva informacijo o Vašem pravem imenu, kakor tudi o imenu, pod katerim ste prišel. Ako ne navedete, pod katerim imenom ste prišel, bi ne mogli seveda najti zapiska o Vašem prihodu. Ne boste imeli nikakih težkoč dobiti državljanske papirje pod svojim pravim imenom.

Prosta zemlja v Dakotah

VPRAŠANJE: Ali je še kaj javne zemlje za oddajo v Severni in Južni Dakoti?

ODGOVOR: Dne 1. julija 1929 je bilo 152,113 akrov proste javne zemlje v Severni Dakoti in 402,670 akrov v Južni Dakoti. Večinoma ni ta zemlja primerna za poljedelstvo, ali se lahko rabi za živinorejo. Morete dobiti natančne informacije, ako pišete na General Land Office, Department of the Interior, Washington, D.C.

ZAHVALA

Chisholm, Minn.

Prav lepo se zahvaliva vsem najinim prijateljem, ki so se spomnili na petindvajsetletnico najine poroke.

Prav lepa hvala Mrs. M. Kraus, Mrs. Ludvik Kočevar, Mrs. K. Baraga in njeni hčerki, ki nama je podala krasno srebrno košarico, napolnjeno s cvetlicami in srebrniki.

Lepa hvala Mr. in Mrs. Grenčir, z Eveleth, Mr. in Mrs. J. Sterbenc, Mr. in Mrs. Mike Zadkovič, Mr. in Mrs. J. Smrekar, Mr. in Mrs. Jakob Grahek z Ely.

Hvala tudi Mr. in Mrs. Frank Arko, Mr. in Mrs. Frank Ambrožič in Biula.

Ni mi mogoče imenovati vsakega posebej, ker bi vzelo preveč prostora, pa tudi bi lahko katerega pozabili omeniti. Zato naj bo izrečena vsem prav najsrčnejša hvala, ki so se naju spomnili ob najinem srebrnem jubileju. Stokrat Bog plačaj vsem!

Anton in Cili Janežich.

GOVOR FR. PREVEDENA, PH.D.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

tov, so bili ameriški sodniki slikani po fašistih kot zelenooke pošasti, z isto doslednostjo so sedaj razkričali izdajstvo in terorizem nekaj mirnih, olikanih in izobraženih mladih Slovanov. V slučaju, kjer so bili milijoni dolarjev porabljeni za zagovor, kjer so bili najeti najboljši pravniški talenti ali so se sami ponudili, kjer se je upoštevalo javno mnenje dežele, v kateri sta Sacco in Vanzetti postala kamna preiskave in preizkušnje formalne justice, so fašistični listi objokovali ameriške predsodke kot čarovniško žareče navade. Toda v slučaju, ko so bili neizprosne žrtve pravniških burk, mučeniške sobe in strelne čete, ravno isti fašistični tisk grmeče kolne in preklinja v senci **"krivičnih"**. V tem slučaju fašistični tisk ni nepotrebno tratil časa, da sam sebe prepriča, kakor je to storil v slučaju Sacco-Vanzetti. Sledil je svojemu lastnemu učenju, prosekutorjevim obdolžitvam, umazanemu delu mučenja, da bi ustvaril fašistično 'Resnico'. Take malenkosti, kot so v Ameriki mogoče, namreč legalna poštena obramba, se pri fašistih prezira, razen, če vsiljena po fašističnem sodniku. —

Apel na apel, odlaganje justifikacije naprej in naprej, revizije razprav in podrobne preiskave, so stvari "divjih Amerikancev", kateri vsekakor ne znajo meriti justice. Ampak kulturni italijanski fašisti znajo mnogo bolje kakor to.

Oprostili mi boste, da sem se dotaknil tukaj sence Sacco-Vanzetti. V pravem času sem celo dokazoval njihovo oprostitev. Ta sličnost je bila potrebna, da vidimo, kaj bi ostalo od toliko razupitih fašističnih obdolžitvah slovenskega terorizma in zarotništva v Trstu in povsod, ako bi bilo tudi samo polovica Sacco-Vanzettijeve garancije soglašala z žrtvami. Fašisti pozabljajo, da so nasprotniki večini italijanskega ljudstva. S strahovlado in krutostjo lahko začasno pokorijo in si podvržejo velike mase italijanskega ljudstva, delavcev, kmetov in demokratičnih razumnikov. Naravno je, da tako ozračje zatiranja, nasilstev, rodi upor. Ta dejanja so bobneči valovi ljudske nevolje, ki se lahko vzdigne, da pomede z blatom fašizma. — Mussolini je občutljiv in je sestavil obupen napor proti Slovanom. Šemljenje s "sodnimi obravnavami" mu je potrebno, da včasih obnovi šovinistično histerijo, na kateri sloni fašizem. Neuradno se govori, da je fašizem brez vsakih sodnih obravnav zavratno umoril in poklal nedavno 2172 Slovanov in da drže v ječah nad 20,000 naših ljudi. Fašisti ne morejo vleči za nos nikogar z umori in grozovitostmi, ne glede s kako patriotičnega stališča ali na kak legalen način to izvršujejo.

Val nevolje in protesta se je dvignil v vsej zavedni Evropi proti temu zadnjemu nečastnemu in sramotnemu činu fašistov. Vodilni ugovori, s katerimi se strogo obsoja to masakriranje, so iz javnega mnenja Avstrije, Čehoslovaške in Grčije. Vprašanje je, ali bo javno mnenje Amerike zvedelo za ta veliki fašistični zločin in se dvignilo proti temu nepoštenemu dejanju in njegovim posledicam. Nevolja ameriškega ljudstva je ustavila pred par leti vojaško invazijo na Krfu in Grčiji od strani fašističnih band. Se ne bo pa li tudi sedaj dvignilo, da zaustavi krvavo togoto Mussolinija, ki je nagnjen, da izkrvavi in uniči plemeniti rod?

—o—

"Amerikanski Slovenec" je največji slovenski dnevnik in najstarejši slovenski list v Ameriki. Naročajte ga!

DOKTOR A. DELUCA POTRJUJE ČUDOVITO ZDRAVLJENJE POTOM ASUEROTERAPIJE

Marsikdo je čital ali slišal o slavnem španskem zdravniku Asuero, ki je vzbudil veliko zanimanje v evropskem tisku s svojim čudovitim zdravljenjem potom svoje posebne metode. Vsled nje učinkovitosti je stalno oblegan od množice pacijentov vseh slojev, ki, razočarani vsled neuspehov drugih zdravljenj, upajo dobiti odpomoč v svojih boleznih. Mnogo je njegovih tovarišev v raznih mestih. Da bo lahko odgovarjal na razna vprašanja, je dr. Asuero ustanovil posebno informacijsko pisarno. Prvi uspešni poizkusi v "fiziologični Asuero-terapiji", imenovani po iznajditelju, so bili izvršeni v bolnicah sv. Antona in Rdečega križa v St. Sebastjanu.

Dr. DELUCA je prvi zdravnik, ki prakticira to zdravljenje v Chicago, 3701 West Division st. Mnogo pacijentov ga obiskuje. Nedavno je imel razgovor z nekim časnikarjem, kateremu je dejal sledeče:

"Ko sem poleg tega, kar so poročali evropski časopisi, tudi zvedel, da nekateri pacijenti, katerih stanje se je zdelo neozdravljivo, odšli v Evropo, da jih zdravi ta slavni doktor, in se vrnili ozdravljeni, sem se odločil, da se tudi sam usposobim, da bom prakticiral to Asuero-terapijo. Storil sem tako, da vidim, koliko je resnice na njej, in videl sem, da so bila potrjena vsa moja prejšnja opazovanaj in sklepanja."

Na žurnalistovo vprašanje glede metod, ki se uporabljajo, je dr. A. Deluca odgovoril:

"S pomočjo posebnega stileta se najdejo občutljiva mesta in sicer z električnim tokom, ki teče skozi njega. S tem se zbude močne, učinkovite reakcije, s čemer se razvija nova energija. To je tajnost zdravljenja — konec bolečin in prenovljenje funkcij organov.

Na drugi strani je pa to zdravljenje popolnoma neškodljivo in brez bolečin, ako ga izvršujejo izvedenci.

Dr. Asuero sam opozarja svoje tovariše, naj pridejo v stik samo z bolj občutljivimi mesti. Moj sklep je, da se s pomočjo Asuero-terapije dajo doseči presenetljivi uspehi, namreč konec bolečin in popolno prenovljenje funkcij, razen seveda v zadevi organov."

THEY NEVER INVITE HER

Do you know why she wasn't welcome? She, herself, didn't. Halitosis (bad breath), the social fault no one forgives, was the reason. Yet no one need have halitosis. Gargling with Listerine instantly destroys mouth odors and checks infection. Use it daily. Lambert Pharmacal Company, St. Louis, Mo.

LISTERINE
ends halitosis
Kills 200,000,000 germs

Buy gloves with what it saves

It isn't necessary to pay 50c or more to get quality in a dentifrice. Listerine Tooth Paste, made by the makers of Listerine, comes to you in a large tube at 25c. Note how it cleans, beautifies and protects your teeth. More over it saves you approximately $3 a year over 50c denfrices. Buy things you need with that saving — gloves are merely a suggestion. — Lambert Pharmacal Co.

LISTERINE TOOTH PASTE
25c

DRUŠTVA KRŠČANSKIH MATER IN ŽENA POZOR!

Knjigarna "Amerikanski Slovenec", je te dni izdala nove drutvene knjižice, v katerih so **"PRAVILA in OBREDNIK"**, ki se rabi pri sprejemu in društvenih shodih. V teh novih knjigah so dodane tudi **Lavretanske litanije Matere** Božje. Besedilo pravil in obrednika je preuredil **preč. g. pater Odilo Hanjšek, O.F.M.** misijonar in odgovarjajo sedanjim potrebam in razmeram maternih društev.

Društva in čč. gg. župniki, ki so nas popraševali po teh knjigah jih sedaj lahko dobe.

Knjige so močno trdo vezane v platno in stane posamezni komad **35c.** Društvam in čč. gg. duhovnikom pri večjih naročilih dovoljujemo poseben popust.

Knjigarna
Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Bolan sem, vendar bom vstal in vzel to reč v roke. Pojdi, oskrbuj svojo rano in prepusti meni vso zadevo. Ako se da kaj narediti, jaz bom naredil. Počakaj, naroči selu, naj bo pripravljen. Drevi bom vedel vse, kar se sploh more vedeti."

Tisti večer me je dal Fonseca zopet poklicati.

"Poizvedoval sem za njim," je rekel. "To pot sem opozoril celo oblasti, prvikrat izza mnogo let, in sedaj zasledujejo de Garcio kot krvni psi sužnja. Vendar ni mogoče, da bi kaj dognali. Izginil je brez sledu. Nocoj pišem v Kadiz, ker je mogoče, da je tjekaj pobegnil po reki. Bomo videli, sicer pa nimam pri tem lopovu dosti upanja."

DEVETO POGLAVJE.

Tom postane bogataš.

Več mesecev ni bilo nobenega glasu in sledu o de Garcii. Izginil je bil in vse iskanje je bilo zaman. Jaz sem živel zopet dalje kot pomočnik zdravnika Fonsece in se nosil pred svetom kot njegov nečak. Prigodilo pa se je, da se je zdravje mojega gospodarja izza noči mojega dvoboja z morilcem trajno na slabše obračalo, tako da je zadnjih osem mesecev preležal v postelji skoraj na smrt bolan. Duh pa mu je ostal skoraj docela svež in je tupatam celo sprejemal ljudi, ki so prišli vprašat za svet, sedeč na stolu in zavit v vezeno oblačilo. Toda smrt se mu je bila približala in on se je zavedal tega. Ko so minevali tedni, mi je postajal vedno bolj naklonjen; da :i bil njegov sin, bi ne mogel z večjo ljubeznijo ravnati z menoj; jaz pa sem tudi storil vse, kar je bilo v moji moči, da bi mu olajšal trpljenje, ker ni pustil nobenega drugega zdravnika blizu.

Ko so ga bile moči že jako zapustile, je izrazil željo, da bi rad videl notarja pri sebi. Poslal sem po možaka, katerega je bil imenoval; notar je ostal pri njem dobro uro, odšel in se zopet vrnil z več svojih pisarjev, ki so se podali z njim v sobo mojega gospodarja, kamor pa jaz nisem smel. Čez nekaj časa so vsi odšli, noseč s seboj nekoliko pergamentov.

Tisti večer je Fonseca poslal pome. Našel sem ga jako slabega, sicer pa je bil dobre volje in prav zgovoren.

"Pridi sem, nečak," je rekel. "Danes sem imel obilo posla. Obilo posla sem imel vse življenje in ne bi bilo prav, da bi lenaril na koncu. Ali veš, kaj sem danes delal?"

Odmajal sem z glavo.

"Ti bom povedal. Oporoko sem delal — je nekaj, kar lahko zapustim. Ne posebno veliko, nekaj pa vendar."

"Ne govori o oporokah," sem odvrnil; "prepričan sem, da boš še mnogo let živel."

Nasmejal se je. "Slabo mnenje imaš o moji bolezni, nečak, če misliš, da me je mogoče tako ukaniti. Kmalu bom umrl, kakor sam dobro veš. Ne bojim se smrti. Moje življenje je bilo uspešno, vendar ne srečno, ker je že v svoji spomladi dobilo hud udarec — vseeno je, kakšen. Zgodba je že stara in ni vredna, da bi jo pripovedoval. Bilo bi pa tudi sedaj, v smrtni uri brez pomena, kako bi jo tolmačil. Vsakdo izmed nas mora hoditi svojo pot življenja; kakšnega pomena pa je, ali je že bila pot dobra ali slaba, potem ko smo enkrat dospeli do cilja? Smrt me ne plaši niti ne tolaži. V svojem življenju sem storil slabo in sem storil dobro. Slabo sem storil, ker je bila včasih narava in izkušnjava premočna zame, dobro, ker me je srce vzpodbujalo k temu. No, sedaj je pri kraju, in smrt koncem koncev ne more biti tako strašna, če pomislim, da mora umreti vsako človeško bitje, ki je bilo rojeno, in vse žive stvari. Najsi je vse drugo krivo in neresnično, verujem, da je Bog in da je bolj usmiljen kot ljudje." In upehan je umolknil.

Izza tedaj sem često mislil na njegove besede in še vedno mislim nanje sedaj, ko je že moja zadnja ura tako blizu. Fonseca je bil fatalist (človek, ki veruje, da je vsakomur neizbežno naprej usojena usoda), kakor se da posneti iz njegovih besedi; jaz pa ne soglašam ž njim, ker sem mnenja, da je nam ljudem v gotovih mejah dano, da sami izoblikujejo svoj značaj in usodo. Njegove zadnje besede pa verujem. Bog je in je usmiljen in smrt ni strašna niti v njenem poteku niti posledicah.

Naenkrat je Fonseca zopet začel govoriti. "Zakaj si me pripeljal do tega, da govorim o takih rečeh? Niso mi prijetne in časa imam malo. Govoril sem o svoji oporoki. Nečak, poslušaj. Izvzemši gotove svote, ki sem jo namestil v dobrodelne namene, sem vse, kar imam, zapustil tebi."

"Meni si zapustil!" sem vzkliknil ves začuden.

"Da, nečak, tebi. Zakaj ne? Sorodnikov nimam, tebe pa sem sčasoma vzljubil, dasi sem že mislil, da nikdar več ne bom mogel biti naklonjen ne moškemu, ne ženski, ne otroku. Hvaležen sem ti, saj si mi dokazal, da moje srce ni mrtvo. Vzemi, kar ti dam kot znamenje moje hvaležnosti."

Jecljaje sem se začel zahvaljevati, on pa me je prekinil.

"Vsota, katero boš podedoval, znaša vsega skupaj okrog pet tisoč zlatih pesov ali okroglo kakih dvanajst tisoč vaših angleških funtov, dovolj, da more mlad človek pričeti živeti, tudi če ima ženo. Tam na Angleškem bi ta vsota bila že veliko premoženje in jaz menim, da se te oče tvoje zaročenke sedaj ne bo več branil za zeta. Povrh denarja je še ta hiša in vse, kar je v njej. Knjižnica in srebrnina je velike vrednosti in boš najboljše storil, ako oboje sam obdržiš. Vse to sem ti zapustil zadostivši vsem zakonitim predpisom, tako da se ne bo mogel pojaviti niti najmanjši dvom, da je vse tvoje. Ker sem bil spoznal, da gre z menoj h koncu, sem zadnje čase tirjal in prejel ves denar, ki sem ga imel pri ljudeh; zlato se nahaja izvečine v močnih skrinjicah v skrivni omari tam v zidu, kakor ti je znano. Da bi te bil poznal nekoliko let več, bi bilo več, ker sem skoraj enako vsoto razdal za dela usmiljenja in da sem preskrbel zavetje njim, ki so brez doma, in za bolnike. Thomas Wingfield, ta denar je izvečine prišel k meni kot sad človeške neumnosti in človeške podlosti, slabosti in greha. Uporabljaj ga v namene modrosti in pameti in pospeševanje pravice in svobode. Naj ti bo v prospeh in naj te spominja mene, tvojega starega gospodarja, španskega mazača, dokler ga ne izročiš svojim otrokom ali ubogim.

(Dalje prih.)

LJUDOŽRCI

Nizozemski listi prinašajo radio-poročila vladne postaje v južni Novi Gvineji o ogorčeni bitki, ki jo je imel vod holandskih vojakov s kakimi 200 divjaki ob reki Tjemaari. Napadalci so iz zasede zasuli vojake z zastrupljenimi pšicami, in ko so se oglasile strojnice, pobegnili, ne da bi utegnili potrati trojico ubitih, med katerimi je bil tudi glavar rodu. Vojaki so našli ostanke pred kratkim zaklanih in pojedenih domačinov: enega moškega, treh žen in štirih otrok. Za prihodnje kosilo določena žena in otrok sta ostala živa. Ljudožrstvo je prepovedano, in zasledujejo vojaki razbojniške divjake iz notranjosti otoka, ki napadajo mirno prebivalstvo vzdolž obale. A pragozd ovira zasledovanje in le malokdaj pridejo ljudožrci pred puške.

—o—

V vsakem slučaju, če želite prodati, ali kupiti, oglašajte v "Amerikanskem Slovencu"!

ROJAKI IN ROJAKINJE

PRISTOPAJTE

— k —

PRVI IN NAJSTAREJŠI SLOVENSKI PODPORNI ORGANIZACIJI

Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti

ki posluje že 37. leto.

V tem času je izplačala že nad $4,000,000.00 skupnih podpor. Skupno število Jednotinega članstva znaša okrog 35,000. — Skupno premoženje pa nad $2,500,000.00.

Ista vam nudi različno in zelo ugodno zavarovanje za vas ter za vašo družino.

Vprašajte za pojasnila kakega tajnika ali tajnico našega krajevnega društva v vaši naselbini.

Za informacije glede ustanovitve novega društva se pa obrnite na glavnega Jednotinega tajnika na sledeči naslov:

Mr. Jos. Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

KATOLIŠKI SLOVENCI! PRISTOPAJTE V KATOLIŠKO JEDNOTO!

VSAKDO

SE LAHKO OBRNE VSAK ČAS NA NAS V SLEDEČIH ZADEVAH:

1. **Ako rabite kakoršnihkoli tiskovin.**
2. **Kadar si želite nabaviti kako slovensko knjigo.**
3. **Kadar rabite kake notarske ali druge legalne listine.**
4. **Ako rabite pomoči pri nabavi potnega lista za v stari kraj.**
5. **Potom nas si lahko preskrbite vozni listek (šifkarto) za katerokoli linijo za v stari kraj**
6. **V našem uradu lahko vsak čas plačate račune za plin ,elektriko in vodo.**
7. **Imamo zastopstvo od American Express Co. in izdajamo njene Money ordre in čeke.**

Amerikanski Slovenec

1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Prepričajte

se in pošljite

$1

na upravo

AMERIKANSKI SLOVENEC

in prejemali bote ta zanimivi list za dobo 2 mesecev. Prepričali se bote, da je Amerikanski Slovenec list, ki prinaša svojim čitateljem zanimive povesti in romane, zanimive vesti iz slov. naselbin, dnevne svetovne dogodke in novice iz vaše rodne grude in da je Amer. Slovenec list, brez katerega res pravi Slovenec v Ameriki biti ne more.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEC

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Misli moje, kam bludite? . . .

Umrl je atek. Sežgan je bil. Saj veste, kaj to pomeni. Tisočeri so že poginili v požarih. To ni sežiganje. Nič na ognju, ampak . . ." sežgan bo v . . . krematoriju," to je povsem drugačno.

In umrla je mama. Enako je bila sežgana. Enako veste, kaj to pomeni.

Smrt je smrt, in konec zemeljskega življenja, ločitev je. Ali res samole ločitev pri — sežiganju? Tisti, ki sežigajo, pravijo, da je konec ta smrt. Ali je res konec?

Spomin je zopet spomin.

Prav, da se spominja atka.

Thousands thy name will acclaim,
None can pale the work you did, for
Inextinguishable is your glory, Oh
King Eternal, of our domain.

Eternal, eternal . . . kaj je to? In King . . . kdo je to?

Tudi mame se je treba spomniti, saj vsaj zdaj je ostal le — spomin.

In spominja se mame.

You paused a year then left us
And now you lie among the flowers.
Good-bye mother. We know you're happy
With that darling dad of ours.

Misli moje, kam bludite? Happy . . . kje? Kako?

"Jaz sem vstajenje . . . in življenje." Kje je bil ta "jaz", ko je gorelo v krematoriju?

Misli moje, kam . . . kam?...

* * *

Zagovornik iz Puebla.

Tak zagovornik je g. John Mohar iz Puebla, in zagovarja pueblskega "Kritika". Baje je "Kritik", kakor zatrjuje g. Mohar, "prav živo zadel s svojimi dopisi v Prosveti." Hm? Ako Mr. Mohar tako sodi in mu je "Kritik" taka luč, svobodno mu. O kitajščini lahko kdo osorno piše, bi mu ne mogel odgovoriti, ker kitajščine ne razumem, ampak če bi kdo o slovenščini pisal, da je ostudna govorica, potem bi pa zabliskalo od moje strani. Upam, da bo Mr. Mohar to razumel.

Tudi za sodnika se postavi g. John Mohar. Sodi A. S. in pravi: ". . . prvič sem imel ta časopis v rokah, in čuditi sem se moral, kako veliko zalogo psovk in izrazov škodoželjnosti ima to katoliško glasilo." No, no . . . ali niso morda le rdeče špegle bile prevelike?

Dalje gre nad dopisnike. "Vsi dopisniki se zaletavajo v pueblskega 'Kritika' . . ., sikajo, kriče, groze, psujejo. Ne odgovarjajo mu stvarno, napadajo ga samo osebno . . ." Oh, oh, pravi stekli psi morajo biti ti dopisniki, ker pač o "kakem napredku nočejo nič slišati," ko "Kritik" koraka na čelu najnaprednejšega napredka in g. John Mohar poslušljivo caplja pri napredku za njim. Pri tako napredni robi morata oba priti — naprej.

Potem pride na rešeto Mohorjeve ogorčenosti ta grdi in umazani — Trunk.

"Najbolj se odlikuje," sodi g. Mohar, "Rev. Trunk iz Leadville; iz njegovih ust bruhajo kar cele plohe psovk, vse v eni sapi . . ." Tako sodnik Mohar. Ampak g. Mohar je tudi svetovalec, in mi svetuje: "Svetujem duhovnemu očetu Trunku, da si osnaži umazana usta, da ne bodo trobila take grdobije in naj pomisli, da ga imajo verne ovčice za zastopnika tistega, ki je učil: 'Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe'."

Ampak kaj, ako jaz nič ne dam na ta Mohorjev nasvet, ne umijem umazanih ust, in moje leadvillske ovčice poženejo tako umazanega "duhovnega očeta"? Morda si odene g. Mohar rdečo ali kakšno že srajco (najraje — rusko), in pride učit v Leadville — Kristusov nauk, ker jaz tega nauka ne poznam? To bo teater... in kolekta še v vso srajco ne bo šla, in treba bo vzeti na pomoč še kako kiklo, in najbolje bo, ako pripelje "rdeči oče" v Leadville seboj iz Puebla "Kritika" samega, ker na "klobuk" vsaj pri "narodnih zadevah" se ta "Kritik" vrlo dobro razume, ako morda g. John Mohar tega še ne ve. Teater pa bo.

Zagovornik, sodnik in svetovalec Mohar se obrne končno tudi na g. Golobiča iz Pittsburgha, ki se je tudi predrznil spraviti se malo na "Kritika", ki ima po g. Mohorju pravi svetniški šajn.

Pri tem razodene g. Mohar svoje — rusko srce. Eh, er... v Rusijo sicer ne pojdemo, ampak tam, tam . . . so kerki, ki se razumejo cerkve spremeniti baje v šole, pogostoma tudi v šole za gotove dame, kjer se vrši nazorni nauk za slinaste boljšije. Ker g. Mohar počaka raji še v Ameriki na ruski paradiž, bo gotovo silno željno čakal blaženega trenutka, ko se bodo tudi v Ameriki cerkve izpremenile v — in g. Ciril Zupan je skozi več ko trideset let skrbel in zidal, in dasi je po "Kritiku" žrec, bodo šele boljševeji v Pueblu požrli, kar je bilo narejenega brez tistih, ki čakajo na — požiranje.

Zdaj pa požirajo le — slino.

—o—

SPANJE

Spanje ima zelo važen vpliv na zdravje.

Noben človek ne more preživeti brez spanja.

Potreba spanja pri človeku se preminja z njegovo starostjo, kakor sledi iz tega popisa.

Dete, v starosti od 4 do 6 tednov, bi moralo bdeti kvečjemu po dve uri na dan. Te ure se polagoma podaljšujejo do konca prvega leta otrokove starosti. Ure spanja se potem zmanjšujejo z vsakim letom starosti. Zdravniško je preračunano, da potrebuje človeško telo v različnih dobah različno množino ur spanja na vsakih 24 ur. Izračunano je nekako tako-le:

Od 1. do 2. leta starosti, 16 do 18 ur spanja na dan.

Od 2. do 3. leta starosti, 15 do 17 ur spanja na dan.

Od 3. do 4. leta starosti, 14 do 16 ur spanja na dan.

Od 4. do 6. leta starosti, 13 do 15 ur spanja na dan.

Od 6. do 9. leta starosti, 11 do 12 ur spanja na dan.

Od 9. do 13. leta starosti, 9 do 10 ur spanja na dan.

Od 13. do 15. leta starosti potrebuje človek nekoliko več spanja in je torej v interesu zdravja, da spi nekoliko več, kakor po 8 do 10 ur na dan.

Po 16. letu starosti potrebuje je najmanj 7 do 9 ur spanja na dan.

Dorastel človek, ki je dosegel 19. ali 21. leto starosti, potrebuje več toliko spanja, vendar zdravniki predpisujejo, da je potrebno, da tudi odrastel človek spi najmanj po 6 do 8 ur na dan.

Mestni zdravstveni komisar A. H. Kegel priporoča osebam, ki ne morejo spati, ali v spanju hodijo, ali ki trpijo radi katerekoli druge neredności spanja, da se posvetujejo o tem s svojim zdravnikom in se po tem držijo natančno vseh zdravnikovih določb.